

KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA, NGHỆ THUẬT

BIÊN TẬP - VIẾT KỊCH BẢN

CHƯƠNG TRÌNH VĂN HÓA NGHỆ THUẬT

GIẢNG VIÊN: TRỊNH ĐĂNG KHOA

1. Xác định đề tài, chủ đề và tên chương trình VHNT

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu chương trình VHNT

3. Bố cục nội dung và kết cấu hình thức thể loại chương trình VHNT

4. Thiết kế tiết mục VHNT

5. Cấu trúc tổng thể, đặt tên chương trình VHNT

6. Trình bày kịch bản chương trình VHNT

Nội dung
học tập

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

2.1. Mục đích: là đích đến cuối cùng mà con người cần, muốn đạt tới để thỏa mãn nhu cầu hay yêu cầu của chủ thể trong quá trình hoạt động. Mục đích của hoạt động VHNT ở các TTVH vừa là để thực hiện yêu cầu của đơn vị chủ sở hữu các chương trình văn hóa nghệ thuật vừa là để đáp ứng và thỏa mãn nhu cầu hưởng thụ văn hóa nghệ thuật của người dân.

Trong vai trò là chủ thể phục vụ, chương trình VHNT của TTVH đáp ứng những nhu cầu văn hóa chung cho số đông người dân, nhằm mục đích tuyên truyền, giáo dục và giải trí.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

(1) Tuyên truyền: để phổ biến, truyền bá và giải thích sâu những tin về chính trị - xã hội (quan điểm, tư tưởng, đường lối, chủ trương, chính sách...) nhằm làm thấm nhuần vào ý thức xã hội, xác lập những những thế giới quan, quan niệm đúng đắn vào quần chúng nhân dân và tích cực hóa hoạt động thực tiễn, động viên người dân hành động đúng với định hướng, nội dung tuyên truyền.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

(2) Giáo dục: để trao truyền những kiến thức, kỹ năng, kinh nghiệm giữa con người với nhau một cách tự nguyện và toàn diện (trí, đức, thể, mỹ); thông qua các hình thức giáo dục bằng hay qua văn hóa nghệ thuật để tìm ra, khuyến khích, định hướng, hỗ trợ mỗi cá nhân phát huy tối đa, ưu điểm, sở thích của bản thân và đóng góp vào sự phát triển của xã hội.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

(3) Giải trí: để giải tỏa những căng thẳng trí não, tạo sự vui thú, nâng cao đời sống văn hóa tinh thần; quá trình hưởng thụ và sáng tạo các chương văn hóa nghệ thuật trong thời gian rỗi là quá trình tái nhận thức xã hội theo phương thức thẩm mỹ, hoạt động này có giá trị tích cực, to lớn để nâng cao chất lượng cuộc sống của con người.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

Một mục đích hoạt động thường được diễn tả bằng một cụm từ nguyên thể đơn.

Một mục đích bao gồm mục đích chung và mục đích cụ thể.

Mục đích chung thường thể hiện trong mục đích – nhiệm vụ của chủ thể hoạt động (tuyên truyền, giáo dục, giải trí); mục đích cụ thể phải trả lời được rằng chương trình phản ánh khía cạnh vấn đề gì? (chủ đề) cho ai? (chủ thể tiêu dùng).

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

- **Đề tài:** Người phụ nữ Việt Nam
- **Chủ đề:** những đóng góp to lớn của người phụ nữ Việt Nam trong sự nghiệp giải phóng dân tộc.
- **Mục đích chung:** tuyên truyền
- **Mục đích cụ thể:** để tuyên truyền cho ai? về vấn đề gì?
- **Viết câu mục đích:** tuyên truyền cho công nhân ở các công ty may trên địa bàn quận Thủ Đức về những đóng góp to lớn của người phụ nữ Việt Nam trong sự nghiệp giải phóng dân tộc.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

- **Đề tài:** Người phụ nữ Việt Nam
- **Chủ đề:** cách thức để người phụ nữ phòng tránh bạo lực trong gia đình.
- **Mục đích chung:** giáo dục
- **Mục đích cụ thể:** để giáo dục cho ai? về vấn đề gì?
- **Viết câu mục đích:** hướng dẫn cho nữ công nhân ở các công ty may trên địa bàn quận Thủ Đức về cách thức phòng tránh bạo lực trong gia đình.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

- **Đề tài:** Người phụ nữ Việt Nam
- **Chủ đề:** đức hi sinh cao cả của người phụ nữ VN trong gia đình...
- **Mục đích chung:** giải trí
- **Mục đích cụ thể:** để giải trí cho ai? về vấn đề gì?
- **Viết câu mục đích:** tạo sân chơi cho công nhân ở các công ty may trên địa bàn quận Thủ Đức được giải trí qua xem chương trình văn nghệ với chủ đề “đức hi sinh cao cả của người phụ nữ Việt Nam trong gia đình”.

BÀI TẬP 2.a

Xác định mục đích chương trình theo mỗi chủ đề đã chọn.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

2.2. Ý nghĩa: là những giá trị tinh thần do con người cảm nhận được từ quá trình tham dự các chương trình văn hóa nghệ thuật; mỗi chương trình văn hóa nghệ thuật có giá trị ý nghĩa đích thực sẽ góp phần tác động, ảnh hưởng tới bản thân người tiêu dùng văn hóa, làm cho họ có sự thay đổi về nhận thức, thái độ và hành vi theo hướng ngày càng tốt đẹp hơn; từ đó góp phần lan tỏa những điều tích cực vào đời sống gia đình, cộng đồng và xã hội. Cho nên, chương trình văn hóa nghệ thuật luôn chứa đựng những ý nghĩa xã hội.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

Hình tượng nghệ thuật có những ý nghĩa như:

(1) ý nghĩa biểu trưng, vì nó khái quát một cách tiêu biểu một hành động nào đó từ cuộc sống nhưng chúng ta không thể qui chiếu ra hiện thực được;

(2) ý nghĩa ám chỉ, vì nó đánh động hoặc khơi gợi sự so sánh giữa hình tượng với bản thân người tiếp nhận giúp họ thay đổi một quan niệm nào đó trong cuộc sống;

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

(3) ý nghĩa nhắc gọi, vì nó có tính khái quát cao, thường mang dáng vóc của một chân lý, lời tuyên bố chung có thể đúng trong mọi thời đại; và

(4) ý nghĩa phát hiện, vì nó giúp chúng ta (có thể có hoặc không) liên tưởng, suy luận theo chủ quan của mình về những vấn đề, câu chuyện khác.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

Giữa mục đích và ý nghĩa có mối quan hệ chặt chẽ với nhau. Mục đích như là **mong muốn chủ quan** của nhà tổ chức chương trình văn hóa nghệ thuật hướng tới những giá trị văn hóa. Ý nghĩa là sự **lan tỏa của những giá trị văn hóa** đó từ mục đích của nhà tổ chức tới người tham dự, tiêu dùng và cộng đồng xã hội; giúp cho họ ngày càng hoàn thiện hơn về mặt nhân cách, góp phần hướng tới một xã hội ngày càng đạt tới các giá trị chân, thiện, mỹ hơn.

Mục đích của hoạt động văn hóa chứa đựng những ý nghĩa xã hội. Ý nghĩa xã hội là cái giá đích thực của hoạt động văn hóa.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

- **Mục đích:** tuyên truyền cho công nhân ở các công ty may trên địa bàn quận Thủ Đức về những đóng góp to lớn của người phụ nữ Việt Nam trong sự nghiệp giải phóng dân tộc.
- **Ý nghĩa:** giúp **người lao động** cảm nhận được sâu sắc hơn **về những tổn thất, mất mát, hi sinh to lớn** cũng như tinh thần dũng cảm, kiên trung, bất khuất của những người phụ nữ VN trong thời chiến; **qua đó**, nhằm nâng cao hơn nữa lòng tự hào về truyền thống đấu tranh cách mạng của những người phụ nữ, của cả dân tộc ta; giữ gìn và phát huy, củng cố và lan tỏa tinh thần yêu nước cho bản thân mỗi cá nhân, từng gia đình và cả cộng đồng xã hội.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

- **Mục đích:** hướng dẫn cho nữ công nhân ở các công ty may trên địa bàn quận Thủ Đức về cách thức phòng tránh bạo lực trong gia đình.
- **Ý nghĩa:** giúp người lao động có được những kiến thức, biện pháp phòng, tránh và đối phó với những bất trắc do bạo lực trong cuộc sống gia đình; qua đó nâng cao khả năng tự bảo vệ cho bản thân, bảo vệ sức khỏe thể chất và tinh thần cho người phụ nữ, phấn đấu cho một xã hội Việt Nam không còn tình trạng bạo lực trong gia đình.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

- **Mục đích:** tạo sân chơi cho công nhân ở các công ty may trên địa bàn quận Thủ Đức được giải trí qua thưởng thức chương trình văn nghệ với chủ đề “đức hi sinh cao cả của người phụ nữ Việt Nam trong gia đình”.
- **Ý nghĩa:** giúp người lao động được giải tỏa căng thẳng trí óc sau thời gian lao động, làm việc căng thẳng; qua đó nâng cao năng lực cảm thụ nghệ thuật, bồi dưỡng tình cảm thẩm mỹ cho người lao động về đức hi sinh cao cả của người phụ nữ VN trong gia đình để càng thêm trân trọng, yêu quý và tự hào hơn về người phụ nữ VN.

BÀI TẬP 2.b

Xác định ý nghĩa chương trình
theo mỗi mục đích đã chọn.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

2.3. Yêu cầu: cần tuân thủ một số yêu cầu mang tính nguyên tắc như: nội dung phải hợp ý, hình thức phải thẩm mỹ, tiết tấu phải sinh động và tính chất phải phù hợp với đặc thù của hình thức thể loại.

(1) Chương trình với mục đích tuyên truyền; yêu cầu phải phổ biến thông tin tức thời, chính xác, cô đọng, súc tích, dễ hiểu, dễ nhớ, tạo được niềm tin để công chúng sẽ làm theo; do vậy không nên quá chú ý tới việc xây dựng các hình tượng nghệ thuật chứa đựng nhiều ẩn ý sâu xa, phải mất nhiều thời gian và công sức để giải nghĩa thì mới có thể hiểu ra được.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

(2) Chương trình với mục đích giáo dục; yêu cầu phải trao truyền các tri thức, kinh nghiệm một cách đúng đắn, hệ thống, khoa học dưới dạng thức tự học, tự nguyện, sở thích, không bắt buộc cho đa dạng thành phần, đối tượng công chúng khác nhau;

do vậy không nên quá cứng nhắc, nguyên tắc mệnh lệnh hành chính, bắt buộc và gò bó trong những khuôn thước, quy định như các trường lớp chính quy, mà phải đa dạng hóa về thời gian, không gian, quy cách tổ chức, nội dung và hình thức, tài liệu và học cụ giảng dạy, mang tính tự học, tự chiêm nghiệm để rút ra những kiến thức, kinh nghiệm.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

(3) Chương trình với mục đích giải trí; yêu cầu phải tạo ra sự vui vẻ, thoải mái, hứng thú và đạt tới những khoái cảm thẩm mỹ trong người tiêu dùng văn hóa, qua đó giúp họ nâng cao đời sống văn hóa tinh thần trong thời gian rỗi;

do vậy, phải chú trọng tính đáp ứng và phù hợp với nhu cầu thị hiếu thẩm mỹ và thời gian rỗi của công chúng, phải xây dựng được các hình tượng nghệ thuật thật đẹp, chân thật và gần gũi với đời sống, góp phần giáo dục nhu cầu, thị hiếu văn hóa giải trí và nâng cao năng lực hưởng thụ và sáng tạo thẩm mỹ cho quần chúng nhân dân.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

- **Mục đích:** tuyên truyền cho công nhân ở các công ty may trên địa bàn quận Thủ Đức về những đóng góp to lớn của người phụ nữ Việt Nam trong sự nghiệp giải phóng dân tộc.
- **Ý nghĩa:** giúp người lao động cảm nhận được sâu sắc hơn về những tổn thất, mất mát, hi sinh to lớn cũng như tinh thần dũng cảm, kiên trung, bất khuất của những người phụ nữ Việt Nam trong thời chiến; qua đó, nhằm nâng cao hơn nữa lòng tự hào về truyền thống đấu tranh cách mạng của những người phụ nữ, của cả dân tộc ta; giữ gìn và phát huy, củng cố và lan tỏa tinh thần yêu nước cho bản thân mỗi cá nhân, từng gia đình và cả cộng đồng xã hội.
- **Yêu cầu:** chương trình phải có nội dung cô đọng, súc tích, dễ hiểu, dễ nhớ; có hình thức đẹp, phong phú, sinh động, gần gũi và hấp dẫn người xem; tác động một cách trực quan tới người tiếp nhận.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

- **Mục đích:** hướng dẫn cho nữ công nhân ở các công ty may trên địa bàn quận Thủ Đức về cách thức phòng tránh bạo lực trong gia đình.
- **Ý nghĩa:** giúp người lao động có được những kiến thức, biện pháp phòng, tránh và đối phó với những bất trắc do bạo lực trong cuộc sống gia đình; qua đó nâng cao khả năng tự bảo vệ cho bản thân, bảo vệ sức khỏe thể chất và tinh thần cho người phụ nữ, phấn đấu cho một xã hội Việt Nam không còn tình trạng bạo lực trong gia đình.
- **Yêu cầu:** nội dung chương trình phải được soạn thảo mang tính hệ thống khoa học chặt chẽ, đảm bảo tính đúng đắn theo quy định của pháp luật, phù hợp với trình độ, tâm sinh lý – tình cảm của đối tượng tham dự; hình thức truyền đạt phải linh hoạt, mềm dẻo và mang tính thẩm mỹ, bằng hoặc thông qua các loại hình nghệ thuật tổng hợp, sinh động; đảm bảo tính dễ hiểu và dễ áp dụng đối với mọi người sau khi tham dự chương trình.

2. Xác lập mục đích, ý nghĩa, yêu cầu Chương trình VHNT

- **Mục đích:** tạo sân chơi cho công nhân ở các công ty may trên địa bàn quận Thủ Đức được giải trí qua thưởng thức chương trình văn nghệ với chủ đề “đức hi sinh cao cả của người phụ nữ Việt Nam trong gia đình”.

- **Ý nghĩa:** giúp người lao động được giải tỏa căng thẳng trí óc sau thời gian lao động, làm việc căng thẳng; qua đó nâng cao năng lực cảm thụ nghệ thuật, bồi dưỡng tình cảm thẩm mỹ cho người lao động về đức hi sinh cao cả của người phụ nữ Việt Nam trong gia đình để càng thêm trân trọng, yêu quý phụ nữ hơn.

- **Yêu cầu:** nội dung chương trình phải chặt chẽ, hợp lý và mang tính tư tưởng chủ đề rõ ràng; hình thức các tiết mục và chương trình phải sáng tạo, mang tính thẩm mỹ cao; xây dựng được hình tượng/biểu tượng nghệ thuật gần gũi với đời sống và phù hợp với nhu cầu thẩm mỹ của công chúng; giúp người tham dự đạt được sự vui vẻ, sảng khoái, nâng cao đời sống văn hóa tinh thần thông qua thưởng thức và giải mã các hình tượng/biểu tượng văn hóa nghệ thuật.

BÀI TẬP 2.c

Xác định yêu cầu chương trình
theo mỗi mục đích, ý nghĩa đã chọn.

BÀI TẬP 2.d

Tổng hợp 2 bài tập:

- Đề tài, chủ đề
- Mục đích, ý nghĩa, yêu cầu